РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Урядовий орґан Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ. Н. ДЖ., четвер, 26-го грудня 1918. Ч. 154. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Thursday, December 26, 1918. No. 154.

ПОЛЯКИ ЗА ОРУЖНОЮ РОЗПРАВОЮ З УКРАЇНОЮ.

Аліянти не думають покищо висилати нових війск проти большевиків.

Становище супроти Росії буде порішене на нараді президента Вілсона з анґлійським правительством.

Німці грозять новою війною на случай несправедливого мира.

СПРАВА МИРА.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН ІДЕ НА КОНФЕРЕНЦІЮ ДО ЛОНДОНУ.

Анґлійське правительство предложить свій проект услівий мира.

ЛОНДОН, 24. грудня. — **Порішено, щоби в пятницю відбути цілоденну конференцію, в якій візьмуть участь президент Вілсон і цілий анґлійський военний кабінет під проводом преміера Ллойда Джорджа.**

На сій конференції анґлійське правительство предложить президентови Вілсонови свій проект мирових услівий, приготовлених на мирову конференцію. Є намір перевести точну і широку дискусію над тими услівями та евентуально поробити зміни.

Важну частину в анґлійськім проекті становить справа Росії. Таксамо буде точно обговорена справа „свободи на мори".

Участь невтральних держав в мировій конференції.

ЛОНДОН, 24. грудня. — З політичних кругів доносять, що невтральні держави будуть візвані, щоби вислали своїх делеґатів на мирову конференцію в Парижи.

Делеґати невтральних держав вправді не будуть постійно засідати при мировім столі, але будуть покликувані, коли на порядку дневнім будуть справи, які їх дотичать. Всі невтральні держави будуть мати право голосу, коли під обради прийде справа ліґи народів.

До співучасти в мировій конференції завізвано отсі держави: Швайцарію, Еспанію, Голяндію, Данію, Швецію, Норвеґію і деякі більші держави полудневої Америки.

СПРАВА ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Поляки за оружною розправою з Українцями.

ВІДЕНЬ, 23. грудня. — Польща рада би в приязний спосіб полагодити домаганя Чехів на австрійськім Шлеску і в тій цїли удасть ся небавом польська делеґація до Праги, як се заявив польський міністер загр. справ.

Польський міністер заявив також, що правительство не буде робити зусиль, щоби домаганя України щодо Галичини полагодити дорогою дипльоматичною.

Справа полудневo-східної границї Польщі є дуже поважна, говорив дальше міністер. Він заявив:

„Українська республика змусила Поляків до боротьби за свої права у Львові і цїлій східній Галичині. Дипльоматичні переговори з Україною є під теперішну пору неможливі. Доперва сила оружа порішить сю справу. Польща є готова боронити сеї частини своеї території, де Поляки становлять більшість, всіми способами, які лише лежать в її силї".

Падеревскі в дорозі до Варшави.

СТОКГОЛЬМ, 24. грудня. — Іґнаци Падеревскі, як доносять вісти, **висів в пристани Данціґ** з анґлійського кружляка „Конвентрі".

Відси удасть ся Падеревскі до Варшави, **щоби візвати польські власти, аби утворили гармонійне і домашне правительство та заперестали теперішні небезпечні спори з Литовцями у Вильнї, з Німцями в Познаню і з Українцями в Галичинї.**

Гінденбурґ нагромаджує армію в Познанщинї.

ЦІРІХ, 23. грудня. — **Маршалок Гінденбурґ нагромаджує великі війска в Познанщинї,** як се доносять останні телєґрами з Німеччини.

800.000 армія німецька проти Поляків.

ПАРИЖ, 24. грудня. — Вслїд за висилкою війск, оружа і амуніції для німецьких кольоністів в польських околицях Німеччини **німецька головна військова команда видала розпорядженє в справі кватири і поживи для 800.000 жовнірів.**

Такі вісти надійшли до польського комітету народового враз з просьбою, щоби аліянти не допустили до того, аби велика німецька армія зробила новий наступ на Польщу.

Висланє Німцями нових війск на Шлеск, до Познанщини і Західних Прус означає дальше поневоленє Польщі і змаганя Німців задержати у своїм посіданю польські території.

Провідники Поляків в Парижи і в Польщі побоюють ся про безпеку житя і майна народу в тих частях Польщі, які находять ся доси в руках Німців. Супроти зірваня дипльоматичних зносин таке поступованє німецького правительства вказує, що Німці хочуть систематично зруйнувати і знищити як нарід так і майно.

Усуненє з польської території Німцями великого числа артикулів до щоденного ужитку спричинило між народом руїну. Німці усунули також медицину і санітарні уладженя. Німецьких кольоністів, аґентів і урядників заосмотрено в оружє, яке є заборонене польському населеню.

Заява польського премієра.

ВАШІНҐТОН, 24. грудня. — Польський премієр, Морачевскі, заявив у відозві, виданій у Варшаві, що його правительство поставило собі за задачу положити конець протижидівським погромам, як се доносять нинішні урядові вісти з Варшави. Він виложив дальше політику свого правительства, запевнив аліянтів про льояльність і подав до відома склад кабінету. Він заявив:

„Моею першою задачею є злучити всі польські територї і привернути лад та безпеку для всіх мешканців. Найгірші хвилї проминули і приверненє ладу поступає щораз успішнійше наперед.

„Правительство видасть ряд розпоряджень, щоби положити конець протижидівському рухови.

„Ми тїшимо ся довірем і маємо поперте працюючих кляс, селян, всіх народних партій, образованої кляси і армії. Наші установчі збори відбудуть ся в означенім часі, то є 26. січня 1919 р., і лише вони одні мають право сказати, чого вони бажають".

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

АЛІЯНТИ ПРОТИ ОРУЖНОЇ ВИПРАВИ НА РОСІЮ.

Обіцюють поміч, жадають однак, щоби умірковані елементи найперше зорґанізували ся.

ПАРИЖ, 24. грудня. — В російській амбасаді відбули ся вчера важні конференції в цїли винайденя підстави для співділаня між аліянтами і Злученими Державами з одної сторони, а любячими лад і патріотичними елементами російськими з другої.

Правительства аліянтів, як се доносять часописи, **вповні годять ся, щоби не висилати до Росії великої оружної експедиції. Панує загальне переконанє, що любячі лад елементи мають найперше зорґанізувати ся, а доперва тоді вони будуть могли числити на підперте і практичну поміч аліянтів і Злучених Держав.**

Анґлійська ліберальна преса хвалить правительство большевиків.

ЛОНДОН, 24. грудня. — В протягу останного місяця анґлійська ліберальна преса піднесла богато сумнївів щодо правдивости ріжних вістий з Росії, які мали на цїли викликати настрій, неприхильний большевикам.

„Ню Стейтсмен" заявив зовсім отверто, **що большевики, на сторону котрих перейшло богато їх колишних противників, дійсно відбудовують Росію і заводять в ній лад.**

„Ню Стейтсмен" є далекий від того, щоби бути орґаном крайних радикалів; він уходить за здорове і поважне видавництво, яке має богато читачів серед ліберальних образованих людий.

В сїм артикулї сказано, що про Росію повної правди доси не сказано.

В анґлійських політичних кругах ведеть ся тепер сильна аґітація, щоби змусити правительство виясити своє становище супроти Росії. Загальне переконанє є, що президент Вілсон підчас свого побуту в Анґлії представить своє становище супроти Росії.

„В Росії від часу, коли большевики прийшли до власти, панує більший лад ніж колинебудь передше після упадку царя", пише „Ню Стейтсмен".

„Розділ поживи є ліпше зорґанізований ніж колинебудь в протягу цїлої війни. Фабрики входять негайно в житє, скоро лише можна дістати сирих матеріялів. Управа фабрик при помочи комітетів показала ся з ріжних причин невідповідною. Заряд фабрик спочиває тепер в руках саветів з комітетами дорадчими, зложеними з людий, занятих у фабриках. І сей спосіб заряду показуєть ся щораз успішнійший.

„Большевики очищують край від перекупства і зіпсутя. Терор устав. Вісти про него були дуже пересадні.

„Коли би не напад на Леніна, в Москві зовсім не було би терору. В Москві від двох місяців не переведено ані одного засуду смерти. Підчас „терору" переведено 400 засудів смерти; між страченими було 60% урядників большевицьких, які допустили ся ріжних надужить.

„До праці покликано людий образованої кляси.

„Червона армія стала карною армією, яка є перенята революційним і національним духом. Її сила незвісна, але її оцінюють що найменьше на 600.000 людий. Вона має подостатком карабінів, машинових крісів і амуніції, лише даєть ся відчувати брак артилерії. Жадна російська армія не може їй дорівнати. Від місяця вересня червона армія бореть ся з успіхом.

„Велике число фахових людий і дрібної буржуазії перейшло в протягу останних кількох місяців на сторону большевиків. У великих містах всі робітники однодушно підпирають правительство большевиків. Селяни відносили ся до нього через довший час ворожо. Від часу однак утвореня по селах „комітетів убогих селян", які переймили адміністрацію по селах в користь селян, більшість селян підпирає тепер Леніна.

„Анґлійські війска, які зводять боротьбу з большевиками, шість місяців тому назад могли найти богато приятелів, однак нинї дуже мало, і то хиба серед дідичів.

„Де білі ґвардії (протибольшевицькі війска) часово заняли якусь околицю, там допускали ся такого терору, про який червоні ґвардії ніколи навіть не снили.

„Всяке правительство, установлене для Росії аліянтами, вимагає помочи чужих баґнетів, бо російський пролєтаріят перейшов наскрізь большевизмом.

„Большевики зовсім певно одержали би на случай скликаня установчих зборів велику більшість, але вони волять саветське правительство. Се є вправді панованє одної кляси, в якім дідичі так довго не можуть мати голосу доки самі не станут пролетарами, але се панованє є панованем більшости".

Мілюкову приказали опустити Францію.

ПАРИЖ, 24. грудня. — Бувший російський міністер загр. справ, Мілюков, який в липни був обжалуваний за німецькі тенденції, одержав наказ опустити Париж, як се доносить „Матін". Його присутність вважають за непотрібну.

Проф. Мілюков одержав пашпорт до Франції в Царгороді через помилку. Проф. Мілюков перебуває в Парижи вже через чотири днї.

Большевики заняли Дорпат.

СТОКГОЛЬМ, 24. грудня. — Большевики роблять значний поступ в наступі в Естонії, як се доносить урядовий звіт естонської републики з понеділка. Большевицькі війска заняли Дорпат і приневолили естонські війска до відвороту на боевім фронті коло Везенберґа. Німецькі війска уступають в напрямі Риґи.

Урядовий звіт звучить:

„Большевики обсадили Дорпат. Наші війска відступають на фронті коло Везенберґа. Німецькі війска опорожнили Фелїн, на дорозі до Риґи".

Занепад промислу в Росії.

БЕРНО, 23. грудня. — Достовірні вісти з Росії доносять, що соціялїзація промислу принесла цїлковиту невдачу.

Урядова статистика за перших чотири місяці виказує, що в 513 фабриках, находячих ся під державною контролею, розходи перевисшали доходи.

В протягу перших чотирох місяців провительство виплатило поверх 400,000.000 рублїв на покрите недоборів. Дотепер сї недобори виносять вже поверх 1.000,000.000 рублїв.

Фахові знавці є тої гадки, що російський промисл з причини большевицького режіму на довгий час знищений.

НА УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Угорське правительство проти окупації аліянтів.

БЕРЛІН, 23. грудня. — **Угорське правительство заявило нинї, що противить ся окупації Угорщини війсками аліянтів,** як се доносять одержані вісти.

Угорське правительство віднесло ся до аліянтів зі запитом, чи вони мають намір обсадити цїлий край. На случай потверджаючої відповіди угорський кабінет рішив в цїлости уступити і зложити власть.

Ґр. Каролї має намір уступити.

ЦІРІХ, 23. грудня. — Ґр. Каролї, промовляючи в суботу на засїданю угорського кабінету, заявив, **що має намір уступити зі становища премієра,** як се доносить телеґрама з Будапешту.

Попередні телеґрами доносили, що ґр. Каролї вже давнійше був заявив, що брак гармонії між ріжними політичними партіями, а дальше положенє економічне і справа поживи змушують його зложити провід в правительстві.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Передвиборча кампанія в Німеччині.

БЕРЛІН, 22. грудня. — Буржуазійні партії в Німеччині роблять заходи утворити сильний фронт проти соціялїстів в недалеких виборах до установчих зборів. До виборів є всього чотири тижні, а правиця і центр є доси незорґанізовані.

Соціялїсти більшости мають ненарушену орґанізацію партійну, а до того мають тепер під своєю контролею правительство. Крім того становище **правительства Еберта-Гаазе** зістало ще більше скріплене через акцію недавного революційного конґресу, який запевнив правительству поміч і поперте зі сторони жовнірських і робітничих рад. Се означує рівночасно побіду умірковaних соціялїстів над елементами радикальними.

Соціялїсти більшости надїють ся, що при виборах до установчих зборів їх партія здобуде значну більшість голосів.

Вибори відбудуть ся дня 19. січня. В десять днїв опісля будуть скликані установчі збори. Засїданє установчих зборів потриває вісїм тижнів.

Гінденбурґ і Ґренер остають на своїх становищах.

БАЗИЛЄЯ, 24. грудня. — Між правительством берлїнським і німецьким ґенеральним штабом прийшло до згоди, на підставі котрої маршалок Гінденбурґ і ґен. Ґренер позістають надальше на своїх становищах, як се доносить „Льокаль Анцайґер".

„Переговори між соціялїстами більшости і независимими соціялїстами в справі виборів до установчих зборів розбили ся. Независимі соціялїсти рішили у всіх округах виборчих поставити своїх кандидатів.

Німці грозять новою війною.

ЛОНДОН, 23. грудня. — **„Ми є приготовані втратити Альзацію-Льотаринґію, деякі кольонії і часть Польщі, але се має свої границї. Колиж би однак хтось відважив ся нарушити німецькі землї на західнім березі Рену або заняти Данціґ, Німеччина повстане як один муж і розпічне нову війну, хоч би їй не позістало жадне оруже крім трійливих ґазів".**

Таку заяву зробив Теодор Вольф, редактор „Берлїнер Таґебляту", в розмові з кореспондентом часописи „Політікен".

„Німеччина, — говорив дальше редактор, якого часопись за часів давного режіму була кілька разів закрита з причини виповіданя ним ліберальних поглядів, — стоїть усильно при програмі президента Вілсона. Вона числить на мирові переговори, а не на диктований мир.

„Коли буде зроблений розумний мир, демократична поступова німецька република є певною. Колиж би ми переконали ся, що нас віддано брутальній силї, ми будемо мусїли поступити инакше. Наш боєвий фронт не зломаний.

„Ми домагаємо ся, щоби справа Альзації-Льотаринґії, німецької Австрії і східних провінцій була порішена загальним голосованєм.

„Проти Німеччини не сьміеть ся установляти якогось економічного обмеженя.

„Ми не є ані безсильні ані обмежені.

„Німецький 70-міліоновий нарід не може улягти таким погрозам; він стане знова сильним чинником в Европі.

„Хоч німецьке і австрійське правительство є відповідальні за війну, инші правительства також є в значній мірі за неї відповідальні.

„Ми мусимо заплатити за дїла підводних лодок і за нарушенє невтральности Бельгії, але ми тепер скинули давний режім".

Ворохобня Литовців у східних Прусах.

ВАШІНҐТОН, 23. грудня. — Литовська народна рада доносить, що одержала телеґраму, в якій сказано, що пруські Литовці, які становлять пануюче населенє у східних Прусах, підняли проти Німеччини ворохобню і під проводом д-ра Ґайґаляїтіса здобули контролю в містах: Тілзіт, Мемель, Інстербурґ, Даркемен, Веляв і Ґольдап.

„Др. Ґайґаляїтіс і його прихильники, — доносить телеґрама — зорґанізували раду пруських Литовців, зложену зі 17 членів, яка проголосила злуку з властивою Литвою і заявила, що має намір вислати своїх делеґатів на конґрес до Вільни в січни, даючи їм повновласть злучити з матірною державою і сю литовську територію, яку Німці вже давно були відорвали.

„Доданє сеї території до Литви означало би побільшенє литовської держави о 4.800 квадратових миль з 600.000 населенєм".

В АВСТРІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

200.000 мешканцям Відня грозить смерть.

ЛОНДОН, 23. грудня.—„Двіста тисяч мешканців Відня згине з голоду і нужди підчас зими, коли не одержать безпроволочної помочи", заявив полковник Гейс, голова анґлійського Червоного Хреста, який перебуває тепер у Відни.

Полковник Гейс доносить дальше, що у Відни гинуть люди як мухи. Фахові робітники продають зі себе одіж, щоби дістати поживи. Тижнева порція угля виносить 40 фунтів.

В ТУРЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Банкротство Туреччини.

БЕРЛІН, 22. грудня. — Туреччина проголосить небавом своє державне банкротство, як се доносять нинішні вісти з Царгороду.

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City. N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103. Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всї оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

ПЕРЕД НАРОДНИМ ЗЇЗДОМ.

ДО УКРАЇНЦЇВ У ВСЇХ МІСЦЕВОСТЯХ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

I.

Всї місцеві українські орґанізації, а зокрема українські парохіяльні громади, українські товариства, братства, сестрицтва, Сїчи, клюби і т. д., повинні в найблизших днях вибрати НАЙМЕНЬШЕ ПО ОДНОМУ ДЕЛЄҐАТОВИ НА НАРОДНИЙ ЗЇЗД, коли мають до 50 членів. Як мають понад 50 членів, можуть вибрати двох делеґатів, а як мають понад 100 членів, можуть вибрати трох делеґатів.

Про вибір делеґатів треба сейчас повідомити головний офіс У. Н. Комітету.

II.

Всї місцеві українські орґанізації, а зокрема українські парохіяльні громади, українські товариства, братства, сестрицтва, Сїчи, клюби і т. д., повинні також в найблизших днях відбути спільний мітінґ і ВИБРАТИ МІСЦЕВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ КОМІТЕТ, який одержить повносласти на Народний Зїзд в Ню Йорку для всїх вибраних делеґатів з усїх орґанізацій у своїй місцевости.

З вибором делеґатів по всїх поодиноких орґанізаціях і з вибором спільного місцевого У. Н. Комітету треба поспішитись, бо від Народного Зїзду дїлить нас тільки короткий час.

III.

Всї українські місцеві орґанізації на зборах для вибору делеґатів на Народний Зїзд в Ню Йорку, який буде 16. і 17. січня 1919, і на спільних зборах для вибору місцевого У. Н. Комітету повинні ЗІБРАТИ ЖЕРТВИ НА ФОНД ДЛЯ ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

Український Народний Комітет.

З У. Н. КОМІТЕТУ.

СПРАВА НАРОДНОГО ЗЇЗДУ.

З уваги, що перший всеукраїнський Народний Зїзд заповідаєть ся дуже чисельний, У. Н. Комітет подбав о відповідні **галї на наради,** а також на велику **маніфестацію,** яка буде дня 16. січня 1919 вечером, а в якій візьмуть участь визначні Американцї яко бесїдники і яко гостї.

Крім манїфестації У. Н. Комітет робить заходи, щоби другого дня вечером уладжено спеціяльний **концерт** в честь всеукраїнського Народного Зїзду.

Для вигоди делеґатів У. Н. Комітет робить заходи, щоби вони могли найти **нічліг** у своїх земляків, нюйорських Українців, а крім того щоби могли мати і **спільні обіди і вечері,** добрі а дешеві, недалеко галї зборів.

Про все те докладнїйше повідомить ся делєґатів в ґазетах і на зїздї.

В короткім часї всї місцеві У. Н. Комітети дістануть з головного офісу У. Н. Комітету **повновласти** для вибраних по всїх товариствах делеґатів і делеґаток. **Коли би в яких місцевостях не утворено спільного місцевого У. Н. Комітету до дня 5. січня 1919, то там ще одержать повновласти безпосередно ті товариства, які вибрали делеґатів і вони виповнять їх, потвердять та вручать своїм делеґатам, вибраним на Народний Зїзд.**

Мимо того з творенем місцевих У. Н. Комітетів треба поспішитись, бо вони мусять як найскорше станути до спільної працї з головним У. Н. Комітетом.

СПРАВА ФОНДУ ДЛЯ ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

Справа Фонду для оборони Галичини поступає скоро наперед. Українцї з ріжних сторін спішать радо і щиро з жертвами на оборону свого краю, котрий по 577 лїтах тяжкої неволї перший раз має надію осягнути повну свободу і по довговічній розлуцї знова злучитись з київською Україною.

З многих місцевостий приходять вісти, що сотки вже зложені. Є надія на красний успіх. Як весь наш загал зрозуміє добре сю велику потребу, то пропоновану суму 100.000 долярів легко можна перевисшити.

Американські Поляки назначили собі **„податок"** і визначили суму 10 мілїонів, яку, кажуть, мусять „стягнути" в короткім часї. Досї вони вже зібрали на свій фонд **півтора мілїона долярів.** Певна річ, що цїль того польського „податку" є передівсім **проти-українська,** бо спочиває він в руках вшехполяків.

Ми „податку" не накладаємо, а взиваємо весь український загал в Злучених Державах **до добровільних жертв** на Фонд для оборони Галичини. Як Поляки розуміють, що їм треба „податку" на заборчі цїли супроти наших країв, то ми знова повинні зрозуміти, що **нам треба добровільних жертв для оборони своїх країв, загрожених польськими заборцями.** Жаден Українець не може відмовитись дати свою жертву на сю цїль.

З Міннеаполіс, Мінн., з Шікаґо, Ілл. і Честер, Па., прийшли листи до головного офісу У. Н. Комітету, в яких наші земляки радять **давати якусь памятку тим жертводавцям, що зложили жертву, найменьше 5 долярів,** аби вони, як вернуть ся до старого краю, могли виказатись, що в часї, як польські наїзники проливали українську кров на українській землї, вони також не були байдужні і помагали, як могли, ратувати свій край.

У. Н. Комітет розважав сю справу і плянує видати маленьку кольоровану мапу української Галичини і Буковини, угорської Руси, Холмщини та Полїся, з коротеньким описом тих земель, зложену в маленьку книжочку з 4 або 8 сторін. В тій книжочцї (яка була би зроблена з дуже тривкого паперу) була би посьвідка від головного уряду У. Н. Комітету, що сей а сей Українець зложив таку а таку суму в означенім часї на Фонд для оборони Галичини. Розумієть ся, що такої памятки не оплатить ся давати сим, що зложать дрібні жертви. Длятого гадка, аби давати її тим, що зложать найменьше 5 долярів, є добра. Хто зложив меньше, а схоче мати сю памятку, то може додати до першої своєї жертви, а хто зложить більше, то, розуміеть ся, се буде написане в сій його памятковій книжочцї.

ЗМІНА АДРЕСИ ГОЛОВНОГО ОФІСУ У. Н. К.

Від нинїшного дня головний офіс У. Н. Комітету містить ся на 520 East Sixth Street в Ню Йорку.

Тому просить ся усї письменні посилки адресувати так:

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE OF U. S.,
520 East Sixth Street, New York City.

В Ню Йорку, дня 24. грудня 1918.

Український Народний Комітет.

ЛЯШНЯ ПРОВОКУЄ УКРАЇНЦЇВ.

В понедїлок, дня 23. с. м. прийшла телеґрама з Віднякакій було сказано, що польський мінїстер заграничних справ дав таку заяву до польських ґазет в Кракові:

> Польське правительство не буде робити жадних заходів розвязати українські домаганя до Ґалччини дипльоматичною дорогою.
>
> Українська република примусила Поляків боротись за свої права у Львові і в цїлій східній Галичинї і тому дипльоматичні переговори з Україною тепер неможливі. Се буде питанєм оружя, поки справа не порішить ся. Польща є готова боронити сю часть своєї (!!!) землї, де Поляки є в більшости (!!!), усякими способами, які має до розпорядимости.

Се є безлична ляцька провокація українського народу.

Український нарід не потребує, аби ляшня „дипльоматичною дорогою розвязувала українські домаганя до Галичини", бо Галичина (східна) се український край і тому Українцї не потребують домагатись свого. Вони тільки свого боронять перед наїздом ляшнї. Нехай та галапасна ляшня розвязує питанє своїх земель „дипльоматичною" чи якою хоче дорогою, а не земель українських. Про землї українські мають право рішати тільки Українцї.

Дальшою ляцькою безличностию, яка є впрочім вже добре звісна Українцям, є говорене, що східна Галичина се „польський край", та що Поляки там в „більшости". Навіть польські статистичні обчисленя кажуть, що Українців є у східній Галичинї 59%, значить абсолютна більшість; а крім того Жидів є 13% і 3% Німців, Москалів і инших, **а Поляків після польської статистики є у східній Галичинї 25%, значить одна четвертина цїлого населеня.**

Однак і та статистика — се звісне польське шахрайство. **До Поляків вчислено пів мілїона Українців латинського обряду, а навіть греко-католиків записувано за римо-католиків. Були навіть многі випадки, що Жидів Мойсеевого віроісповіданя** записано підчас конскрипції в 1910 році **за Поляків римсько-католицької релїґії.**

Вже більше зближеною до правди була би статистика відданих голосів при загальних виборах до парляменту в 1907 роцї. **Після польських урядових обчислень виходить, що тодї на українських кандидатів впало 70% всїх голосів у східній Галичинї, а на польських і жидівських решта, то є 30%.** Отже українські голоси у східній Галичинї творили 70% мимо того, що на польських кандидатів впали голоси українських хрунїв. Колиж від польських 30% відчислимо жидівських голосів 13%, то **Поляки вже разом з хрунївськими голосами мали всего 17%.** Иншими словами — се значить, що Ляшня разом з хрунями творить всего **шесту часть** населеня східної Галичини.

Отже нема ляцької більшости у східній Галичинї, а є тільки маленька меньшість ляцько-хрунївська, яка творить **шесту часть** населеня.

Колись та **шеста часть** населеня при помочи 5 курій виборчих правила краєм неначе більшість, але ті часи минули вже безповоротно і не вернуть ся нїколи.

Та **шеста часть** населеня ляцько-хрунївська вже нїколи не буде паном української Галичини, бо хрунївство згине, а ляшня з панськими манатками зачне переноситись до Варшави (де її властиве місце) і поволи вона цїлком стопить ся і буде тільки зникаючою меньшостию, яка не мати-ме голосу в господареню краєм.

Ляшня може вигрожуватись, що вона пійде до рабунку з мечем — з „оґнем і мечем" — але і в Українців є меч.

Ляшнї прийде на поміч Варшава, а галицьким Українцям стане до помочі Київ.

Всї Українцї стануть в оборонї своєї землї перед злодіями і рабівниками.

Всї Українцї в Злучених Державах і в Канадї а навіть в Бразилїї станули би як один з оружєм в руцї до оборони Галичини проти вікового рабівника і ката, та покищо вони не можуть станути в ряди разом з тими нашими братами селянами, що боронять своєї землї галицької.

Але вони готові.

Американські Українцї се найперші союзники, бо рідні братя галицьких Українців і найперші в помочі для них.

Вони сьвято вірять, що мирова конференція не підпише ляцького рабунку і розбою, але вони знають також, що і самі мусять обороняти своє сьвяте право до своєї землї, яка довго стогнала в ляцькій нелюдській неволї.

Тому вони все готові до помочі і до оборони свого краю.

Се знають наші братя, але повинні знати і вороги Ляхи.

ОСНОВУЙТЕ МІСЦЕВІ У. Н. КОМІТЕТИ.

Український Народний Комітет отсим відзиваєть **ся до всїх українських товариств, братств, сестрицтв, клюбів і т. д., по всїх місцевостях в Злучених Державах, щоби сейчас** приступили до орґанізованя місцевих У. Н. Комітетів.

В кождій громадї повинен по змозї, дня 22. с. м., а найдальше 29. с. м. відбути ся **спільний мітінґ** всїх місцевих товариств, братств, сестрицтв, клюбів і т. д., на якім треба вибрати спільний місцевий комітет. Се буде Український Народний Комітет даної місцевости і буде називатись наприклад так: **Український Народний Комітет в Філядельфії, Па.,** або **Український Народний Комітет в Пітсбургу, Па.,** чи **Український Народний Комітет в Шікаґо, Ілл.,** і т. д.

Коли в якій місцевости вже є місцевий комітет, то він потребує тільки зголосити своє приступлене до У. Н. Комітету і подати імена й адреси уряду до головного У. Н. Комітету.

Кождий відділ, що буде належати до місцевого У. Н. Комітету, буде рівночасно членом головного У. Н. Комітету. Таксамо всї члени тих відділів будуть рівночасно членами головного У. Н. Комітету. Ріжницї не буде жадної.

Для сеї цїли У. Н. Комітет визначив окрему комісію, яка займеть ся всїми місцевими комітетами і буде давати звіт про орґанізоване їх і дїяльність до ґазети.

В сей спосіб, через місцеві комітети, У. Н. Комітет зорґанізує цїлий український загал в Злучених Державах до спільної народної працї.

Задачі місцевих У. Н. Комітетів на найблизшу будучність є такі:

1. Співдїлане з головним У. Н. Комітетом в кождій загальній народній акції.
2. Зібранє великого фонду для оборони Галичини.
3. Поміч У. Н. Радї в Парижи в її працї підчас мирових переговорів для злуки всїх українських країв в одній вільній українській републицї.
4. Скликанє всеукраїнського Народного Зїзду в Злуч. Державах.
5. Придбанє помочи на удержанє українських пресово-інформацийних бюр в Злучених Державах і в Европі, а також заграничних кореспондентів, для вірного інформованя других народів про Українську справу і для збиваня клевет ворогів українського народу, як вшехполяків і т. п.
6. Співдїлане з головним У. Н. Комітетом для навязаня сталих зносин між американськими Українцями і українською репрезентацією в Києві і у Львові.

Просимо скликати як найскорше спільні збори всїх місцевих товариств, братств, сестрицтв, Січий, клюбів і вибрати місцевий Український Комітет **та сейчас приступити до працї у своїй місцевости.**

Про вибір місцевого У. Н. Комітету і про його працю треба постійно інформувати головний офіс У. Н. Комітету.

Всї листи адресувати так:

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE of U. S.
217 East Sixth Street, New York City.

Ню Йорк, дня 7. грудня 1918.

Український Народний Комітет.

РАТУЙМО БУКОВИНУ!

(Допись з Ню Йорку).

Говорить ся і пишеть ся: ратуймо Галичину, ратуймо Холмщину, ратуймо Угрорусь. І сі кличі лунають не лише в старім краю, але й тут, на іміґрації. Іміґрація накликує себе до спільної працї для ратунку своєї землї перед польськими, мадярськими та чехословацькими замахами.

Нарід, розуміючи вагу сеї критичної хвилї, спішить на поміч своїм провідникам, складає щедрі датки на Українську Народну Раду в Парижи, аби вона мала змогу обороняти українські інтереси перед французьким сьвітом; посилає обильні жертви до Українського Народного Комітету на фонд оборони Галичини.

І радіє твоя душа, коли ти приглядаєш ся і добачуєш, як замучений колись галицький Українець дає тепер всьо, що має, аби лише допомогти своєму рідному краєви у його боротьбі за освободженє. Так, тепер для нас одинока нагода поправити всьо, що ми занедбали; одинока нагода постояти за рідну справу і одинока нагода ратувати своє істнованє. Бо як проспимо сей час — пропадемо навіки!

Яко буковинський Українець, я від себе підношу старий клич: **ратуймо Буковину!** Буковинцї, ратуймо перед румунським імперіялізмом 5.000 квадратових кільометрів української землї і 300.000 українського населеня! Румунський імперіялізм чигає на нас. Вісти зі старого краю доносять, що 27. жовтня відбули ся установчі збори буковинських Румунів і сї збори ухвалили прилучити до Румунії цїлу Буковину. Ми не можемо згодити ся на се. Наші братя на Буковинї протестують проти румунської заборчости. Але й українські іміґранти з Буковини повинні сказати своє слово.

Буковинцї! Ми все бороли ся за добро своєї зеленої Буковини. Ми все були у боротьбі з Румунами. Тож нашим сьвятим обовязком є постояти за рідну справу і тепер. **Ратуймо Буковину!**

Я взиваю Український Народний Комітет в Америцї, аби він оснував окремий фонд для оборони Буковини і видав спеціяльну відозву до українських іміґрантів з Буковини, щоби вони складали свої жертви на оборону вітчини.

Буковинцї! На румунський імперіялїстичний апетит відповіджмо горячо демократичним українським патріотизмом.

Буковинський Українець.

УХВАЛИ,

ПРИНЯТІ ЗАГАЛЬНИМИ ЗБОРАМИ УКРАЇНСКОЇ ГРОМАДИ В СТЕМФОРД, КОНН., ДНЯ 17. ГРУДНЯ 1918.

Виражаємо жаль до п. Січинського, що за симпатію, якою його наша еміґрація дотепер дарила, він намагаєть ся бути диктатором її полїтичної орієнтації. Брутальні напасти на людий для еміґрації заслужених і на безборонного д-ра Демидчука з обуренем пятнуємо. Цїнимо джентельменський спосіб розвязаня Української Ради при єднаню героя для демократичної будови Українського Народного Комітету і Народного Зїзду та констатуємо, що помимо деяких здібностий п. Січинського жадне народне співробітництво з ним неможливе. Не думаючи пробувати карколомних скоків по щеблях несталої орієнтації федерацийної, ми рішучо звертаємось до демократичної орґанізації національної, на котрої творене ми віддавна нетерпеливо ждали і сим признаємо Український Народний Комітет в Америцї та підчиняємо ся йому через репрезентацію нашої громади під іменем місцевого Комітету.

Відкликуючись на поклики в справах оборони Галичини, парижської У. Ради і Народного Зїзду в Ню Йорку, постановляємо: На руки касієра Гол. Ком. передати з кождої місцевої каси (як громадська, товариств, фондів будови церкви і Н. Дому) по 20 долярів, від кождого члена громади одноразову жертву і сталий добровільний тижневий податок. Збірка буде квітована Голов. Ком. через часописи, а до колектованя уповажнені є пп.: С. Марущак, С. Коривчак, Н. Цуприк і Н. Белюх. До каси Голов. Комітету на руки о. Підгорецького передасть ся також сегорічну коляду. Колекта в церкві на українські жертви війни, поминальні Служби Божі і фантова льотерія побільшать фонд народний.

Сьміємо надіяти ся, що в так важну пору, в так наглій і конечній потребі будемо мати поперте кождого, в кім українське серце беть ся.

І. Каштанюк, секр.

P. S. Упоминаєть ся впослїдне, щоби люди, котрі тут перед двома роками зібрали висше $100 на народну роботу, яку тодї обовязували ся робити, а не робили, — щоби сих грошей довше в себе не таїли. А коли їм немило сї гроші вертати до рук місцевого комітету, хай вишлють їх безпроволочно до каси Голов. Комітету; в противнім разї громада поступить з тими людьми як з підлими обманцями, а гнїв народний досягне їх як не тут, то **„там"!**

UKRAINIANS HERE ASK PASSPORTS FOR PEACE DELEGATION.

Seek to Spread American Ideals Among Their Countrymen and Aid President Wilson.

Passports for Paris have been applied for by the Ukrainian National Committee of the United States, according to a statement issued last night at the committee's headquarters, No. 217 East Sixth street. As soon as these passports are received two Ukrainian delegateds from America will leave for the peace conference.

Ukrainian delegates already are in Paris representing Ukrainians living in England, France, Italy, Switzerland and Canada, as well as the Russian and Austrian Ukraine. These delegates have expressed a desire that the Ukrainians in America assume the leadership of the Ukrainian movement and act as the spokesmen for the Ukrainian nationalities throughout the world. The request for leadership by the men of America is due to many causes, according to the Ukrainian National Committee. Among these reasons are the following:—

America, with a Ukrainian population of 1,000,000, is the biggest Ukrainian country in the world outside of the Ukraine. It is believed that the future protection of the Ukraine from foreign domination, commercial as well as political, lies with America. The American peace delegates are the best friends the Ukraine has, and President Wilson's pronouncement for self-determination and ethnological unity are the two things dearest to the hearts of all Ukrainians.

The restoration of law and order and the suppression of the Bolsheviki can be accomplished only by the inculcation of American ideals, which can best be spread among the Ukrainians by their compatriots from the United States.

As soon as the American delegates reach Paris a complete working programme will be entered upon for the attainment of the Ukrainian national aspirations. These aspirations are "The union of all Ukrainians," "Freedom of thought and action for all races and religions," "Self-government" an "Commercial development."

In a memorial which the Ukrainians submitted to President Wilson on the eve of his departure it was pointed out that future conflict between the races of Eastern Europe cannot be avoided unless the Ukrainian ethnographical territory be recognized as one and indivisible. The memorial was in part as follows:—

"We are seriously apprehensive that if the eastern part of the former Austrian province of Galicia extending westward to the river San, and if the province of Cholm, in former Russia, be not included within ethnographic lines of demarcation of the Ukraine, perpetual strife and turmoil will go on concerning this contested territory, and an Alsace-Lorraine situation will spring up in Eastern Europe.

"Eastern Galicia has been since 1843 the seat of modern Ukrainian culture, and from time immemorial has been clearly defined as Ukrainian land, as likewise has the Province of Cholm. Hence we solicit the constructive aid of Your Excellency in establishing democratic order and stability in Ukraine, as well as in opening up commercial and industrial relations between our productive motherland and the United States."

(New York Herald, Dec. 22, 1918.)

ЖЕРТВИ НА ФОНД ДЛЯ ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

Дальше зложили жертви на Фонд для оборони Галичини отсї добродії:

56. Адамс, Масс. На руки п. Івана Хавлюка зложили: Михайло Семчук і Іван Хавлюк по $10.00; Степан Сарахман, п-нї Сарахман і Гавриїл Курчий по $5.00; І. Танюк і П. Танюк по $3.00; М. Сливоцький і С. Юркевич по $2.00; Т. Соболь і А. Лапяк по $1.00. — Разом **$47.00**

57. Рочестер, Н. Й. На зазив о. Володимира Сполїтакевича зложили жертви дня 15. с. м. в церковній гали слїдуючі добродії: Ілько Стрілець $10.00; о. Володимир Сполїтакевич, п-ні Елена Сполїтакевич, Іван Романишин, Михайло Стрілець, Никола Бойко, Юрій Лижнїв, Мартин Лижнїв, Дмитро Відливаний, Михайло Куців, Василь Сондей, Василь Луців, Корнило Сорохтей, Михайло Тимків, Тома Сорохтей, Ілько Чорненький, Михайло Нахнюк, Стефан Левицький, Василь Бабій, Семко Бабій, Дмитро Балацький, Стефан Луців, Михайло Солдат, Ілько Данилів, Яким Василь, Ігнатій Бурґер, Василь Птичин, Прокіп Лижнїв, Никола Филипович, Семко Чорпенький, Андрій Турчан, Василь Яцків, Василь Тимків за себе і за свою жену Катерину в краю, Михайло Стрілець за свою жену Катерину в краю, Никола Бойко за свою жену Марію в краю, Іван Квасниця і Семен Балюк по $5.00; Іван Романишин за жену Катерину в краю $6.00; Никола Іваськів $4.25, Петро Марухняк $4.00; Микита Данилів, Луць Романів, Стефан Захарків і Іван Сенюра по $3.00; І. Лазоришин $2.50; С. Кішко, Я. Дмитрів, Н. Кузїв, В. Закальницький, Д. Лукаш, В. Пукиш, Й. Псюк, Н. Чоловський, Г. Климишин, М. Овгор, Т. Башта, Ю. Андрусів, А. Бойчук, Н. Урус, Т. Озарів, С. Андрїів, І. Ленів, М. Антонів, Г. Псюк, С. Федоришин, І. Стасів, П. Коломиєць, Т. Коломиєць, Д. Гнатів, С. Борейко, І. Яцків, Д. Закальницький, П. Григальчук, Г. Коцан, І. Фіщак, П. Сорохтей, А. Барнич (Василя), С. Парцель, В. Башта, А. Барнич, П. Яковина, Ю. Балацький, І. Бойчук, І. Галій, І. Пукиш, В. Андрусів, О. Андрусів, В. Тимків за доньку Параску і за маму Параску в краю і Ф. Отоманчук по $2.00; Ст. Шміхуд $1.50; Й. Кушлик, А. Сеник, А. Захарків, Г. Бабій, А. Яців, К. Дудка, В. Шеремета, Е. Мосанюк, В. Сверида, І. Попадюк, Д. Станїславів, В. Бацук, М. Кобрин, Ф. Лесїв, Н. Біланів, Н. Шкварок, Г. Павлів, І. Барнич, Ю. Бойко, В. Когут, М. Лазоришин, С. Гойсак, Л. Когут, С. Сичак, Ф. Сверида, Н. Яців, І. Федоришин, Н. Федьків, О. Головчак, О. Димкар, Д. Васильців, М. Ґаламага, Г. Антоняк, І. Горбусь, М. Івасик, С. Росоловський, Ф. Романів, М. Кринець, В. Полянський, В. Чепура, І. Цимбалїста, А. Іванів, С. Паньків, Д. Лесїв, І. Кузик, Й. Цюпик, М. Антонів, О. Галій, В. Бойчук, Н. Караїм, В. Федоришин (Яцка), О. Попадюк, В. Филипович, О. Башта, Д. Антонів, Н. Кузьмик, Т. Браславський, Д. Яцків, В. Паньків, Д. Дякун, А. Гуменюк, О. Лижнїв, Н. Перчик, Ю. Закальницький, Г. Попович, М. Пукиш, А. Івасїв, І. Гошовський, М. Андрійців, Дм. Бендюк, М. Мельник, В. Дякун, І. Федоришин Яців, М. Калїчин, І. Тимків (Николи), М. Бращук, Т. Дякун, Л. Хоміцький, О. Попович, Д. Ткачик, І. Луців, О. Романишин, П. Кушлик, Н. Мазурчак, В. Данилів, Г. Лилак, С. Федоришин, П. Гринів, М. Федоришин, М. Попович, С. Півторак, М. Тарнавський, Д. Бігун, В. Микитин, В. Попович, Т. Король, Н. Пілянський, Г. Андрусів, Михайло Пукиш, Т. Чипура, В. Паньчишин, М. Бабірус, Т. Дорофей, М. Мазурик, Н. Антошків, Я. Падучак, І. Теребушка, І. Крик, Д. Головач, В. Гранковський, Д. Мацьковський, Н. Квасниця, Т. Муха, М. Генсьоровський і М. Рудий по $1.00; П. Сопіль 75 цнт.; М. Галушка, Н. Перчик, Д. Хащій, М. Скикун, Д. Барнась, А. Сопіль, В. Калїчин, В. Садула, В. Довгун, М. Даниляк, Х. Х., Й. Розенберг, П. Паславський, Н. Гранковський, Ю. Крайовський, К. Хомин, О. Захарків, Ф. Німак, Н. Луців, Ю. Ф., І. Сорохтей, Я. Шинкар і Н. Бойко за сина Івана по 50 цнт.; Н. Бойко за доньку Анну і за сина Михайла, Ярослава, Дзюньо і Миросьо Сполїтакевичі і Н. Родак по 25 цнт. — Разом.... **$445.00**

РАЗОМ $492.00.

Попередно оголошено $447.00.

ЗАГАЛЬНА СУМА $939.00.

Чеки і моні-ордери просить ся виписувати на імя Ukrainian National Committee, а висилати на адресу касієра: Rev. N. Pidhorecky, 22 E. 7th St., New York, N. Y.

УВАГА: Викази жертводавців просить ся виладжувати так, аби дотичні імена і назвиска йшли з гори до долини після жертвованої квоти — від найбільшої до найменьшої. Виладжені без такого порядку викази мусить ся давати до переписуваня, а се коштує непотрібні видатки. Імена жертводавців просить ся писати виразно, щоби не було ніякого баламутства.

Український Народний Комітет.

ВП. П. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАР. СОЮЗА

упрашає ся, щоби гроші за книжки Др-а С. Рудницького: „Ukraine, the land and its people" і маґазини „Ukraine", вислані їм в червни с. р. до розпродажи, відослати разом з нерозпроданими доси книжками і маґазинами найдальше ДО КІНЦЯ СЕГО МІСЯЦЯ, на адресу:

**UKRAINIAN COUNCIL OF AMERICA,
520 E. 6th St., New York, N. Y.**

ДОПИСИ.

З PASSAIC, N. J.

Народне віче.

Віче народне на зазив Головного Українського Народного Комітету в справі вибору Місцевого Комітету відбуло ся в неділю, дня 22. грудня б. р.

Віче скликав і перевів о. В. Меренків в імени парохії св. Николая і в імени всіх братств, згуртованих при тій парохії. На віче були запрошені всі українські партії за виразним проголошенем, що можуть бути присутні яко гості як социялісти так і угорські Русини.

Віче отворив і провадив сам о. В. Меренків за однодушною згодою парохії. Се не подобалось партії Федерації, однак ся партія не мала титулу щонебудь децидувати, так як Народний Комітет не мішав ся до порядку на соймі Федерації.

О. В. Меренків, яко голова парохії і організатор віча, не думав ризикувати спокою і порядку віча і тому провадив його сам, тим більше, що час був короткий, бо слїдувала ще справа Червоного Хреста, мітінг братства св. Николая, вечірня і діточе представлене.

Отже обнявши президію за згодою парохії, о. Меренків пояснив ціль віча, згадав за сойм Федерації та стремлячи до Українського Народного Зїзду в Ню Йорку дня 16. січня, предложив вибір Місцевого Народного Комітету, що має взяти в руки справи і вислане делегатів на той зїзд. В голосованю вибрано одноголосно той комітет, а іменно тихсамих людий, які були в комітеті военної позички. Сей комітет є слїдуючий: о. В. Меренків, предс.; Іван Шафран, секр.; Адам Ящишак, кас.; Іван Долинський, Дмитро Смеркло і Алекс. Пеляк, радні і заступники в урядованю. Вибір сей випав одноголосно; в противголосованю не піднесла ся ані одна рука.

Відтак о. В. Меренків мав реферат в справі теперішного положеня на Україні. Реферату вислухала повна галя в найбільшім скупленю духа, стоячи. Відтак, відповідно до реферату, бесідник поставив слїдуючі резолюції:

1. Ми, Американці українського походженя, згуртовані при церкві св. Николая в Пасейку, зібрані нині на політичнім вічу в справі будучої долі України, заявляємо нашу неподільну єдність духа і сили з американським краєм і правительством. Відповідно до сего становища шлемо нині вирази нашої льояльности на руки правительства і просимо се памятати.

2. Яко Американці і Українці рівночасно шлемо на руки тогосамого правительства Америки протест проти всякого чужого, а передівсїм польського панованя над землями якоїнебудь части України.

3. Висказуємо наше бажане, щоб рада аліянтів у Верзалю признала Україну независимою державою в повнім обемі границь після ключа етноґрафічного, без жадних ограничень державного житя і розвитку.

4. В справі посїданя міст Львова і Перемишля ми шлемо президентови Вілсонови інформацію і жадане, аби Львів і Перемишль не сьміли бути під Польщею, хоч би вони і були в більшости Поляками замешкані, так як Ст. Луїс, Мо., не може бути під Німеччиною, хоч процентово є німецьким містом. Бо Львів і Перемишль є на Україні.

5. Ми симпатизуємо з галицькими Українцями в тїй боротьбі о східну Галичину проти польського наїзду, таксамо як протестує сьвіт проти німецької експанзії на Альзацію і Льотаринґію. В тїй боротьбі Україна може числити на нашу поміч і колиб демократія сьвіта під проводом Америки не підперла сеї чистої справи, то заперечила би сама себе в своїй правоті. Се бажане шлемо на адресу Мойсея демократії, Вілсона.

6. Ми бажаємо, щоб Нова Україна була щаслива в своїм житю. Ми мріємо про те, щоб українська держава, в якійнебудь формі вона уложить своє правлїнє, була основана на християнсько-демократичних засадах, без хоробливого інтернаціонального социялізму і без немилосердного капіталізму. Український нарід від віків був релїгійно-демократичний з вічевим устроєм, і ніколи не долипя йому західний французький та німецький социялізм. Ми бажали би, щоб на Україні злучив ся капітал з робітництвом в юнію та кооперативою двигнув з попелів сильний і вільний нарід, а над ними щоб спочила ідея і батьківська опіка Христа.

Се бажане шлемо на адресу України і її делеґатів.

Кожду точку принято зосібна однодушно і з оплесками, з вимком деяких одиниць з Федерації, що досить уперто старали ся збити референта з дороги. Однак референт не дав ся, а присутний загал впрост обурив ся на них, так, що коли о. Меренків скінчив і хотів дати голос тим одиницям, уже було запізно, бо загал відобрав їм голос.

Нарід розійшов ся, вдячний свому провідникови, з вимком деяких социялістів, що відійшли, нарікаючи на свободу слова.

Учасник.

—o—

З CLEVELAND, O.

Нам треба віча!

Братя Українці! Час марнуєть ся, а велике діло, котре потрясає цілим сьвітом, занедбуєть ся. Всі підвалини сьвіта зрушили ся, повалили ся престоли, впав мілїтаризм, королї і князї — все пійшло до долу, а остав ся тільки робучий нарок, котрий тепер у великій нуждї загибає.

Наш український нарід перебуває тяжкі часи і простягає до нас свої руки з просьбою о поміч. Але ми мов спимо і не звертаємо уваги на сей плач наших нещасних родимців.

Перенесїм ся своєю гадкою хоч на одну мінутку до старого краю і подивім ся, що там діеть ся з нашими братами і сестрами. Наші старенькі мами і сиволосі тати вижидають нашої помочи, бо самі не годні дати собі ради. Жадна инша країна не є така бідна, як наша люба Україна. Скільки там слїз пролило ся за часів московського наїзду, а скільки ллєть ся ще нииьки, коли то польська орда рабує та палить наші рідні села і убиває невинних людий.

Чож ми мали би забути ту кривду? О, ні! Ми ніколи не забудемо тих ворогів, Ляхів проклятих! Ми запамятаємо їх шкідливу роботу на довгі а довгі лїта! Народна пімста наших ворогів певно не мине!

Ми, Українці в Клівлендї, байдужно і холоднокровно відносимо ся до сеї найважнїйшої із всіх справи. Скільки тут критики і сварки ріжного рода, а про якесь корисне діло то ніхто і не згадає. Запитаймо ся самі себе: скільки ми віч під теперішну пору зробили і чим причинили ся до ратованя своєї нещасної вітчини? — Нічим!

Тож тепер, коли ще не запізно, стараймо ся як найскорше за покликом Українського Народного Комітету скликати загальнє українське віче, але не віче партійне, як се звичайно у нас буває.

Ми маємо нині великі видатки, ми мусимо числити ся з цїлим загалом, мусимо виповняти прикази Українського Народного Комітету і мусимо помагати йому морально і матеріяльно, бо на таке велике діло як справа України не повинно бути між нами ані одного такого, котрий би не жертвував якої лепти.

Я від себе пропоную, щоби скликати як найскорше загальне народне віче і щоби зібрати як найбільше жертв на оборону рідного краю. На сє віче повинні дати поклик ті люди, котрі мають вплив між загалом. Тут, правда, відбувають ся часом наради, але се наради орґанізаційні, а прецінь у нашім місті є два рази більше людий незорганізованих і вони радо поспішать з помочию на ратоване своєї вітчини.

Тож без проволоки скликаймо віче, бо віче — се велике діло!

Микола Митроґан.

—o—

З NEW YORK, N. Y.

Не робіть дурниць!

Я є читач нашої дорогої часописи „Свободи" і прошу помістити мою допись, що я є нібито член Федерації, але протестую проти того, що федераційна „Народна Воля" подала відомість для загалу українського, що Федерація хоче спинити війну між Поляками і Українцями в Галичині і що „Народна Воля" вислала поклик до Польського Народного Комітету в цїли уряджения спільної конференції для обміркованя спільної акції.

Я взиваю всіх членів, котрі ще належать до Федерації, щоби всі члени запротестували проти того, що „Народна Воля" вимислила.

Я взиваю „Народну Волю", щоби вона вперед для себе урядила таку конференцію, для обміркованя своїх власних справ, бо вона має своїх справ досить. А як „Народна Воля" свої справи обміркує і полагодить, то аж тоді зможе брати ся до обміркованя українських справ в Галичині.

По моїй думці виходить, що всі Українці в Галичині і Буковині борять ся за волю і свободу нашої Неньки України, тож я не мишлю, щоби ті всі Українці мали бути малолїтні, щоби вони потребували опікунства федераційної „Народної Волї". Я думаю, що всі галицькі і буковинські Українці є повнолїтні і всі знають, за що свою кров проливали і ще тепер борять ся. Тож вони самі, без ніякого опікунства, знають, на якій підставі мають ту боротьбу закінчити.

Взиваю Федерацію, щоби відкликала свій намір скликаня спільної конференції з вшехполяками, бо встид і ганьба для нас, Українців, щоби ми скликали конференцію на спілку з вшехполяками проти українських установчих зборів у Львові, бо Поляки тільки на те чекають.

Нехай „Народна Воля" скличе своїх членів на таку спільну конференцію і нехай члени Федерації самі обміркують, чи та конференція з Поляками вийде на добро і на честь для українського народу, а потім брати ся до діла.

Михайло Виноградник.

ДО УКРАЇНЦІВ В ОЛІЄН, Н. Й.

Український Народний Комітет в Олієн, Н. Й., котрий зістав вибраний на зборах дня 18. грудня, повідомляє всіх місцевих Українців, що будеть ся збирати жертви на Фонд оборони Галичини.

Тепер зачнуть ся мирові переговори і до Парижа прийдуть українські делеґати. Наш нарід в старім краю, бідний та знищений війною, не є всилї будувати й боронити Україну від нахабних ворогів, та складати жертви в грошах.

Отож ми, американські Українці, коли не могли стати рамя об рамя з братами в старім краю та здобувати волю Україні, маємо помогти иншим способом, то є: складати як найбільші жертви на Фонд оборони Галичини.

Наша делеґація мабуть уже в Парижи. Сї делеґати потребують богато гроший на житє через кілька місяців і на аґітацію поміж чужинцями. Американські Українці вишлють теж делеґацію, котра послужить радами та вказівками для краєвих делеґатів.

Сьвятим нашим обовязком є підтримувати українську делеґацію в грошах, аби вона могла повести як слїд нашу справу на мировім конґресі. Коли ми сего не зробимо, то поповнимо непростимий гріх, занесповнене народного обовязку.

До Українців в Олієн звертаю ся з просьбою: Коли колєктори зайдуть до Вас, не відмовляйте пару центів на народну ціль, але дайте і других до того заохочуйте. Імя кождого жертводавця буде оголошене в „Свободі".

ЗА УКР. НАР. КОМІТЕТ
В ОЛІЄН, Н. Й.:
Гавриїл Підскальний, предс.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Dr. Stephen Rudnitsky.

UKRAINIAN CULTURE.

Even more emphatically does the superficiality of Russian culture appear in social and political questions. These two directions of human thought have, in most recent times, become very popular in all Russian society. But what an abyss separates a European from a Russian in this field! In Europe the theses of the social sciences or of politics are the result of life. They are adjusted to life conditions and treated critically. In Russia they are lifeless dogmas, about which Russian scholars of the 20th Century dispute with the same heat and in the same manner as their ancestors, a few hundred years ago, disputed as to whether the Hallelujah should be sung twice or three times, whether the confession of faith should read "born, not created" or "born and not created," whether one should say, "God have mercy upon us" or "Oh God, have mercy upon us," whether one should use two fingers in crossing oneself or three, and so on. Naturally, at that time religious questions were the fashion. Today it is social questions. And what does it amount to? Rampant doctrinism, the eternal use of banal commonplaces, an immature setting up of principles. And the result is—extreme unwieldiness of Russian society in internal politics and in parliamentarism, in social and national work, together with a deep scorn of the depraved West (*gnili zapad*).

With this superficiality of Russian culture, its most evil characteristic is connected; the decline of family life and a certain moral perverseness. This phenomenon is commonly met with in all peoples who have but recently come in contact with Western European culture. The bad qualities of a high civilization are always assumed first, the good qualities slowly. In this field the Russians have far outstripped their European models.

The above facts suffice to prove that Russian cultural influences are dangerous for the Ukrainian people. The severe, rigid materialistic character of the Russian people will, without any doubt, enable it to outlast the storm and stress period of the present Russian culture, and guide it to a splendid future. But for the Ukrainian people, with its sentimental, gentle character, the assuming of Russian culture would be a deadly poison. Even supposing that the Ukrainian people might survive such an experiment, a thing which is not likely, it would forever remain a miserable appendage of the Russian nation.

And besides, such an experiment is entirely unnecessary. Either we say, "We are Ukrainians, an independent race and different from the Russians," and build up our culture quite independently, or we say, "We are 'Little Russians', one of the three tribes of Great Russia and of its high culture," and, in that case, we may calmly lie down on the world renowed Ukrainian stove. For then it does not pay even to work at the development of our language. A third alternative does not exist.

At present, however, the former view is generally predominant among the intelligenzia of the land, and the fact that many intelligent Ukrainians are permeated with Russian culture is due, not to an ideal conviction, but only to the powerful influence of the Russian schools and the Russian cities. How do these educated people stand beneath the Ukrainian peasant who, even on the shores of the Pacific Ocean, does not exchange his individual Ukrainian popular culture for the Russian, and deserves the scornful, but in our eyes very commendable saying of, the Russians, "Khakhol vyesdie kharkhol!"

If, then, we are to remain a really independent nation, there is only one avenue open to Ukrainian culture, and that is to follow the culture of Western Europe step by step, to seek its models among the Germans, Scandinavians, English and French. And this entire development we must base upon the broad foundation of our high popular culture. Let us consider with what piety the really cultural nations of Europe preserve the little remains of their popular culture. Their few usages or superstitions, their little body of folk-songs! How much richer than they are we in all our misery! The Ukrainian people spoke a mighty first word thru Kotlarevsky a century ago; it then found the first diamond upon its path, the pure language of the people. Unfortunately, no Ukrainian has yet arisen who could speak just as mightly a second word by finding ways and means of lifting the treasures of the home culture of the land, and enabling the entire nation to work at the task of using them to advantage. This "apostle of truth and science," as he is called by Shevchenko, has not appeared, altho he has had several ancestors, like Drahomaniv. But there are already very many Ukrainians who would place their seal upon the declaration: "that the Ukraine possesses so rich a popular culture, that by developing all its hidden possibilities and supplementing them by elements drawn from the untainted sources of Western European culture, the Ukrainian nation could attain a complete culture just as peculiar to itself, and just as exalted among the great European cultures, as Ukrainian popular culture is among the popular cultures of other peoples."

Hence, the way lay clearly indicated for the Ukrainians of the 19th and 20th Century. Ethnological investigations and the scientific study of folk-lore have been taken up very eagerly by Ukrainian scholars, so that in this particular field, recent Ukrainian science, perhaps, ranks highest in all Slavic science. In no other cultured nation of Europe is the life of the educated elements so permeated with the influences of the nation's own popular culture. The Ukrainian cultural movement is hardly a century old, and yet it has results to show which, even today, guarantee the cultural independence of the Ukrainian nation. Active relations with Central and Western European cultures have been established, which may become of incalculable effect in the further development of Ukrainian culture.

(The end).

НА ВІЧЕ! НА ВІЧЕ! НА ВІЧЕ!
АЛЕНТАВН ПА., І ОКОЛИЦЯ!
ВІЧЕ

— відбудеть ся —

В НЕДІЛЮ, 29. ГРУДНЯ 1918 Р.

о годині 2-гій пополудни,

в Українськім Народнім Домі, 801 Фронт улиця.

Український Народе! Вже по цїлих Злучених Державах загув вічевий дзвін, котрий тяжким болем ударяє в серце кождого Українця і Українки, голосячи сумну трівогу, що в Твоїй власній хатї поповнено насильство. Польська шляхта в східній Галичинї, котра кувала тебе австрійськими кайданами, які щойно зірвано, тасама шляхта простягає свої кроваві руки по Твоє добро. Тому ми кличемо Вас, чесні Братя і Сестри: Ратуймо рідний край! 54

В тій цїли просимо Вас на віче, на якім будуть реферувати українські бесідники, вислані Українським Народним Комітетом. Тож всї як один прийдім на се віче і піднесім клич: Проч з Польщею і з Московщиною на українській землї! Україна для Українцїв!

КОМІТЕТ.

ДО УКРАЇНЦІВ В АЛЕНТАВН І ОКОЛИЦИ!

Подаєсь до загальної відомости, що

В СУБОТУ, 28. ГРУДНЯ Б. Р.

в Українськім Народнім Домі, ч. 801 Фронт улиця

відограють Алентавнські Аматори найкрасшу зі всїх драм

МАТИ НАЙМИЧКА

драма в 4-ох актах.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Трохим, дїд.........п. Вол. Кашицький
Настя, його жена..п-на Катер. Мешко
Хведор.............п. Олекса Попик
Домаха, його жена...п-на Пар. Слота
Марія..........п-на Катерина Нестор
Марко, її син.......п. Василь Гайдай
Христія.................п-на П. С.
Палажка, її донька, п-на Марія Кушнїр
Гапка.............п-на Параня Мешко
Петро...........п. Дмитро Мікієвич
Потап...............п. Василь Мич
Клим...................п. В. К.

Режісер **п. Василь Урбанський.**

Початок точно о годині 7-ій вечером.

По представленю буде приґравати українська „Банда" під проводом п. Івана Сопчака.

Дорогі Родимцї! Чи були Ви коли на такій виставі драми як „Мати Наймичка"? Дуже малий процент з Вас скаже: „так". Але що скажуть ті, котрі ще не бачили і не чули сеї славної драми. Сеж, дорогі родимцї, одна з найбільше вдатних штук в нашій драматичній літературі і тому звісні нашому загалови аматори алентавнської громади доложать всїх сил і стараня, щоби вірно передати все те, чого бажає автор. Тож запрошуємо всїх щирих Українцїв і Українок з Бетлегем, Нортгемптон і Ормрод. Чесні Українцї, ми віримо, що труди наших аматорів оплатять ся, що ви не позволите їм упадати на дусї, що підопрете їх твореню. Чистий дохід призначений на церков. 154-55

За добрий порядок ручить КОМІТЕТ.

КІЛЬКА УВАГ

В СПРАВІ КУПНА ШІФКАРТ І ВИСИЛКИ ГРОШИЙ ТА ЛИСТІВ ДО СТАРОГО КРАЮ.

Від часу заключеня розему з Німеччиною приходять до нашого бюра денно сотки листів, в яких люди запитують про ріжні справи, а передівсім в справі купна шіфкарт, висилки гроший і листів до старого краю і т. п.

Щоби не відповідати на кождий запит зокрема, подаємо отсею дорогою поясненя на важнійші питаня.

Через заключене розему не зайшли жадні зміни щодо відносин між Злученими Державами а краями Европи. Всї обмеженя і зарядженя щодо повороту, висилки гроший і листів, які були видані підчас війни, позістають надальше в силї, аж доки американське правительство не подасть урядово до відома, що всї ті обмеженя і зарядженя є знесені.

Тому звертаємо увагу наших земляків, щоби терпеливо ждали дальше і не давали ся вводити в блуд ріжним несовісним бюрам і агентам, які вже тепер оголошують, що продають шіфкарти та висилають гроші і листи до старого краю.

Жадна компанія корабельна шіфкарт не продає для людий, які походять з країв, обнятих війною.

Жадна компанія експресова ані жадний банк не пересилає туди гроший ані почтою ані телеграфом.

Жадна компанія ані жадна організація не пересилає під теперішну пору листів до старого краю.

В якім часї сї обмеженя будуть знесені, покищо не знати. В кождім однак случаю не скорше як по заключеню тимчасового мирового договору. Як звісно тимчасові мирові переговори розпічнуть ся правдоподібно в половині місяця грудня. Але вони можуть потривати кілька місяців. Крім того приверненє правильних зносин між Америкою і европейськими краями буде залежати від положеня, яке буде панувати в дотичних краях. Під теперішну пору в краях бувшої австро-угорської держави панує ще нелад і годі нині предвидіти, коли в них запанує спокій, який уможливив би правильну комунікацію кораблїв і почти.

Таксамо нічого певного не можна сказати про вкладки ощадности будьто у банках віденських будьто в банках галицьких. Все буде залежати від остаточного полагодженя відносин. Можна однак припускати, що ощадности, зложені в тих банках, не пропадуть.

Всяких рекламацій в справі висланих гроший чи то до банків в старім краю чи то до приватних осіб банки і експресові компанії під теперішну пору не полагоджують. Тому треба з ними здержати ся аж до часу, коли правильна комунікація буде привернена.

Про всякі евентуальні зарядженя в справі продажі шіфкарт, пересилки гроший і листів повідомимо наш загал сейчас, скоро лише такі зарядженя будуть американським правительством проголошені.

А покищо треба терпеливо ждати і не слухати жадних несовісних аґентів ані бюр, які обіцюють зробити тепер те, що є неможливе.

Остаємо з поважанем,
Американсько-Українське Бюро в Ню Йорку.
Am. Ukr. Exchange,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ПОСАДА.

П. МИХАЇЛ КЛИМКО, дякоучитель з Джерзи Сіти, Н. Дж., зістав вибраний на головного секретаря „Провидіня" від 1-го січня 1919 р.

Хто би рефлектував на опорожнену по нїм посаду в Джерзи Сіти, нехай зголосить свою оферту на адресу: о. Александер Улицький, 69 Grand Street, Jersey City, N. J.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Обіцяє зложити і найбільшу жертву на оборону Галичини, як лише обставини на се позволять.

Микола Давискиба, український жовнір в таборі Девенс, у Фічбурґ, Масс., переслав до нас витинок з тамошної ґазети, де було написано про українську делеґацію під проводом Василя Панейка і Григорія Сидоренка, і в листі між иншим пише отсе: „Зі всіх сторін нашого рідного краю спішать українські делеґати на мирову конференцію до Парижа, щоби там заступити ся за нами і не допустити до того, щоби ми дальше носили польське або московське ярмо. Нам треба також вислати делеґацію від американських Українців, аби і вона могла причинити ся до нашого щастя. Вони всі виборуть для нас свободу і волю, але з нашої сторони ми мусимо допомогти їм. Вони в Парижи будуть потребувати гроший, як „Свобода" щораз каже. Я отже відзиваю ся на поклик „Свободи" і кажу, що пішлю пару долярів, як лише окажуть ся ліпші обставини коло мене. Мушу сказати, що тепер не маю гроший, бо служу при війску, а як лише денебудь роздобуду, так зараз сповню свій обовязок. Я люблю нашу неньку Україну. Хочу, щоби вона була свобідна. Я готовий стати в ряди нашого славного козацтва і боротн ся за її волю".

Неграмотність в Америці.

„Що можна говорити про сьвітову демократію, коли в ній 10% дорослого населеня не вміє читати законів, які воно повинно знати?" — питає у своїм річнім звіті міністер внутрішних справ Лейн. Правительственні урядники піднесли се питанє тому, що асентирунок виказав, що на 2,000.000 покликаних до війска мущин 200.000 не вміло читати і не розуміло жадних розказів, або не вміло читати листів, надісланих з дому. Міністер Лейн заявив, що край тратить річно два рази більше гроший на ґуму до жуваня ніж на шкільні книжки, більше на автомобілї ніж на ціле початкове і середне вишколенє, а пересічному професорови платить меньше ніж пересічному денному робітникови.

2,000.000 хорих на інфлуенцу.

Приблизні обчисленя виказують, що протягом чотирох місяців у Злучених Державах занедужало на інфлюенцу около 2,000.000 осіб. Фінансові експерти обчисляють, що через сю пошесть край стратив 115,000.000 долярів, а се: похорони померших коштують 1,000.000 долярів; оплата лікарів 16,000.000 долярів; оплата доглядачок 16,000.000 долярів; оплата ліків 8,000.000 долярів; робітники стратили 24,000.000 долярів, а підприємства 48,000.000 долярів. Разом 115,000.000 долярів протягом чотирох місяців, або 28,000.000 долярів місячно.

Домагають ся увільненя політичних вязнів.

Минувшого вівтірка до Вашінґтону прибула делеґація приятелів і кревних тих, які сьвідомо виступали проти військової служби, і предложила міністрови війни Бейкерови петицію, підписану 15.000 осіб, аби сейчас увільнити 300 військових вязнів, арештованих за спротив військовому законови. Секретар війни Бейкер відмовив ся увільнити дотичних вязнів.

Мішіґен буде знова голосувати над проґібіційним законом.

Сухий Мішіґен буде голосувати в цьвітни над справою проґібіції. Стейтовий трибунал переглядає додаток до конституції, який, коли перейде, позволить продавати в стейті пиво і легкі вина. Коли населене загальним голосованем одобрить сей проект, дня 7. мая 1919 року в Мішіґен почнуть продавати пиво і вино. Проект внесено наслідком петиції, яку підписало 100.000 осіб, хоч до сього вистарчало би лише 43.338 підписів.

Великий остров має припасти Злученим Державам.

В дипльоматичних кругах у Вашінґтоні кружать поголоски, що Мартинік, найбільший остров у французьких Західних Індіях, має перейти в посїданє Злучених Держав яко результат переговорів мирової конференції. Територія сього острова має 380 квадратових миль простору.

Математичний словарець.

Ґ. А. Міллер, професор математики при університеті „Ілліноїс", написав до падолистового числа журнала „Амерікен Математікал Монтли" статю, в якій пропонує зложити математичний енциклопедичний словарець. З огляду на се, що тепер ще нема математичного словарця, ся книжка була би незвичайної вартости для студентів математики. Пропонуєть ся, щоби словарець мав точний і повний спис математичних термінів в азбучнім порядку, щоби сим улекшити студентам змогу покористуваня. Проф. Міллер каже, що більшість математичних виразів являють ся в англійській, французькій, італійській, еспанській і німецькій мові.

Бюро натуралізації буде помагати іміґрантам чужого походженя ставати горожанами Злучених Держав.

Реймонд Ф. Кріст, заступник комісаря для натуралізації при міністерстві праці, зладив учебник горожанства для чужинців, в котрім подаєть ся не тільки всі важні факти щодо державного ладу в Злучених Державах, а й богато всяких інформацій, цінних в житю взагалі. Школам доручить ся завданє повчати іміґрантів про горожанство, а учебник зладжений Р. Ф. Крістом є призначений длятого, щоби чужинці могли з користию взяти участь в житю промадянства і сповнити обовязки для сього краю. Зміст так упорядкований, щоб книжка могла послужити не лише для виясненя американських ідеалів і яко учебник державного права, а й щоби помогла в науці англійської мови. Перші лекції так зладжені, щоб придались учителеви для учеників меньше або більше недокладно знаючих англійську мову. Далї обговорюєть ся ціла машинерія, методи і теорія правительства. Перепечатана конституція і декларація независимости яко основи американських вольностий. Точно описані всі дороги, на котрих горожанин стрічаєть ся з правительством в щоденнім житю. Бюро натуралізації зовсім не хоче заманювати чужинців, щоби ставали горожанами, але хоче зробити всяку вигоду тим, що хочуть поселити ся в Америці. Длятого стараєть ся повчити їх не лише про їхні права й обовязки по американському закону, але й про американські звичаї та обичаї, що може не в однім відріжняють ся від звичаїв та обичаїв рідного краю. Важним кроком в тій праці є засноване інформаційних бюр для чужинців, в котрих вони можуть безплатно дістати інформації про всяку справу. У всїй своїй діяльности бюро натуралізації має одну ціль: аби захожий чоловік почув, що Америка прихильна для нього і рада помогти йому в його праці і житю.

COMMING HOME!

Hail! our conquering heroes come!
Fame unblemished! victory won!
Worlds and nations safe once more
From the deadly cannon's roar!
From the savage lust and hate,
From the fangs of savage fate!
Went they forth to help, to save
France and England—Belgium brave—
Went they forth when hope seemed [lost,
They have won, tho' great the cost!
Hail, all hail! give homage due
To our boys in brown and blue!
To our heroes! to our Yanks!
Heroes of the trench and tanks!
Heroes of the air and sea,
Heroes who have made man free!
Heroes of immortal fame!
Led by Pershing! hail the name!
Give them welcome! give them cheer!
Give them care and comforts dear!
Give them love and give them joys,
Give them praise—our soldier boys!
They have given blood and life
In the deadly zones of strife!
Some have left an arm behind,
Some are lame and some are blind!
Give them gratitude and love,
Give them blessings from above!
Hail our heroes of the fight—
Victors for the true, the right!
They Old Glory have unfurled
O'er the freedom of the World.

MARTHA S. GIELOW.

ВСЯЧИНА.

Бог не вигнав Еви з раю.

„Ева не була протнана з раю разом з Адамом. Вона лише пристосовувала ся до фільософічної фрази: коли ти йдеш, йду і я" — заявив шікаґовський адвокат Флоренс Кінг на зборах жіночого торговельного товариства в тім місті. „Лише Адама прогнано з раю, — говорив він — а Еві не казано нічого. Однак їй бракувало сили волї, того, що бракує женщинам нинї. Вони занадто відказують ся вести провід".

Бог і Вілсон.

Обговорюючи 14 мирових точок президента Вудрова Вілсона, „Манчестер Ґардіян" наводить слова французького премієра Клемансо, який мав сказати: — „Чотирнайцять точок, се забогато; навіть щедрий Бог має лише десять"...

Нема закона, який заборонив би женщині носити штани.

Ані божі ані людські закони не можуть заборонити женщині носити мужеські штани, коли вона працює, заявив В. Рід, ґенеральний прокуратор Небраски. Прокуратор Рід висловив свою опінію з нагоди відповіди на лист о. В. Лонґпрія з Маквел, Небраска, який написав письмо до ґубернатора Небраски, Кейта Невіля, в котрім говорив, що ношенє мужеського убраня є проти біблійної доктрини, і питав, чи се противить ся стейтовому законови. Ґубернатор передав справу прокураторови, а сей видав своє оречене.

ГУМОР І САТИРА.

Явна дипльоматія.

— Чи ви є за політикою отвертих дверий?

— Залежить від того, яка на дворі погода...

Песиміст.

Слава Богу, що війна скінчила ся і проминули страшні часи; але подумайте, як буде виглядати слідуюча війна...

Стратив усю надію.

33-літна дочка: — Тату, я нинї рано знайшла двайцять сивих волосів на моїй голові: що-ж ви властиво думаєте зі мною робити, чому мене не віддаєте?

Батько: — Що я думаю? Віддавати тебе? Я стратив вже усю надію...

Пояснив...

Іван приїхав до Львова і зайшов до склепу купити собі капелюх. На нещастє трафив до склепу одного Француза, який затруднював малпу яко касієрку. Капелюх коштував дві корони й Іван витягнув срібного ґульдена та поставив на стіл. Малпа вхопила срібло і ликнула. Взявши капелюх, Іван виходить, а Француз здержує його і каже: „Я хочу дві корони за капелюх, де твої гроші?"

— „А чорт твою маму — каже Іван — ти не бачив, що твій дідо взяв?..."

Перша практика.

Дуже невдоволеним почував ся молодий адвокат зі своєї першої розправи. Коли розправа скінчила ся і його клієнт виграв, він поспитав молодого адвоката, кілько йому належить ся за пораду і оборону.

— 25 долярів, відповів адвокат.

— Гей, таж то забогато, не приймеш 20?

— Ні, 25 або нічого, відповів коротко адвокат.

— „Вел, ол райт", я приймаю ся останного — сказав клієнт, і пійшов.

Переказом.

— Ти чому вчера не був в школї?

— У нас були вчера хрестини малого братчика.

— Як се? Таж твої татуньо вже чотири роки як поїхали до Америки.

— Так, але вони присилають з Америки гроші.

Трафно пристосував.

Судія: — Ваша жінка оскаржила вас, що мимо лаґідного характеру і удаваної покірности ви маєте близші зносини з якоюсь другою женщиною. Що ви на се?

— То правда, пане судіє. Але я лише сумлінно виповняю зміст знаної приказки, що „покірне теля дві корови ссе"... Прецінь хиба і пан судія мусять признати, що приказки є мудростию людий...

ВИТОЛКУВАВ.

Дивував ся Поляк дуже,
Та шукав причини,
Чом Москалї так ся множать,
А Поляки гинуть?...
Думав довго все на дурно,
Не міг відгадати,
Аж рішив ся „свего брата
Москаля" спитати!
„Поведз — каже — браце міли",
Що ти скажеш на то,
Чом Поляків є так мало
А вас так богато? —
— Отже справді витолкував
Москаль дуже гарно,
Хоч попросту, по свойому
Не парляментарно. —
От в чім діло, Москаль каже:
Лях як є сердитий,
Клене громом і шляками
Мов несамовитий.
Таж як скажеш „шляк цен трафі",
Се слово погане,
То за кождим тим проклоном
Полячка не стане. —
Ми Москалї все противно;
Ми як проклинаєм,
То і так за кождим разом
Руских розмнажаєм,
От і примір: Як хто копле
Підомною яму —
То заклену по свойому
„А чорт твою маму!"
Всіх примірів навіть годі
Тобі вичисляти,
А як хочеш ся навчити,
Зайди в наші хати.
В нас дитина ще рачкує
Язиком плескоче,
А вже тобі так заклене,
Як лиш сам захочеш!
Тому видиш, брат Полячок,
Нас є так богато,
Бо часами навіть і чорт
Є нам рідний тато...

О. Логин.

АФОРИЗМИ.

Коли тобі бракує ентузіязму, то мусиш два рази більше стратити часу і сил, заки виконаєш задачу.

В писаню поезій нема великої трудности, коли не пускаєш ся задалеко.

Плекай чистоту і душевну і тілесну.

Під кождим рубчиком плаща минувшини криють ся спомини.

Всякий ідеал заміняєть ся у фразу, коли у нас нема сил перевести його в житє.

Сьвіт — се мудрець, що вчить людий найбільших правд.

Все в єдности, все вперед, всі враз!

В лїті звозиш — в зимі розвозиш.

Лож люди в сьвіт розносять, а правду під ключі замикають.

Вини шукай, друже, в собі;
Правди в вірі; житя в гробі.

Коли остаточно переконаєш ся, що ти мало знаєш, перестань говорити і дай нагоду другому повчити тебе.

Найпопулярнійшою парою є дводолярівка.

Гроші жеvуть мару, а мара тратить гроші...

Коли молодець має гроші на спалене, то легко спонукати молоду панночку, щоби вона їх підпалила...

Любов до вітчини повинна зроджувати ся з любови до людства, яко частинка з цілого.

Деякі теорії так, як порох; тоді корисні, як вибухнуть.

Айриш каже, що велике серце і велика кишеня йдуть рука в руку.

Деякі женщини годять ся з обставинами, а деякі просять о розвід.

В сьвіті так водить ся між людьми: задоволиш одного, то зразиш собі сто.